

**DRUŠTVO ZA ZAŠTITU NOVINARSKIH AUTORSKIH PRAVA**  
**IZMJENE PRIJEDLOGA ZAKONA O AUTORSKOM PRAVU I SRODNIM PRAVIMA**

Nacrt konačnog prijedloga Zakona o autorskom pravu i srodnim pravima	IZMJENE KOJE SE PREDLAŽU	RAZLOG ZA IZMJENU
<p style="text-align: center;"><i>Predmet zakona</i> <b>Članak 1.</b></p> <p>Ovaj Zakon uređuje:</p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. autorsko pravo - pravo autora na njihovim djelima iz književnoga, znanstvenog i umjetničkog područja</li> <li>2. srodna prava: <ol style="list-style-type: none"> <li>a) pravo umjetnika izvođača na njihovim izvedbama</li> <li>b) pravo proizvođača fonograma na njihovim fonogramima</li> <li>c) pravo proizvođača videograma (audiovizualnih producenata) na njihovim videogramima</li> <li>d) pravo organizacija za emitiranje na njihovim programskim signalima</li> <li>e) pravo nakladnika informativnih publikacija na njihovim informativnim publikacijama</li> <li>f) pravo proizvođača neoriginalnih baza podataka na njihovim neoriginalnim bazama podataka</li> </ol> </li> </ol>	<p style="text-align: center;"><i>Predmet zakona</i> <b>Članak 1.</b></p> <p>Ovaj Zakon uređuje:</p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. autorsko pravo - pravo autora na njihovim djelima iz književnoga, <b>novinarskog</b>, znanstvenog i umjetničkog područja</li> <li>2. srodna prava: <ol style="list-style-type: none"> <li>a) pravo umjetnika izvođača na njihovim izvedbama</li> <li>b) pravo proizvođača fonograma na njihovim fonogramima</li> <li>c) pravo proizvođača videograma (audiovizualnih producenata) na njihovim videogramima</li> <li>d) pravo organizacija za emitiranje na njihovim programskim signalima</li> <li>e) pravo nakladnika informativnih publikacija na njihovim informativnim publikacijama</li> <li>f) pravo proizvođača neoriginalnih baza podataka na njihovim neoriginalnim bazama podataka</li> </ol> </li> </ol>	<p style="text-align: center;"><i>Predmet zakona</i> <b>Članak 1.</b></p> <p>S obzirom na to da se u Zakon o autorskom pravu i srodnim pravima (dalje u tekstu: ZAPSP) implementiraju odredbe Direktive (EU) 2019/790, Društvo za zaštitu novinarskih autorskih prava (dalje u tekstu: DZNAP) predlaže da se i u uvodnu odredbu o predmetu zakona izrijekom unese da je autorsko pravo, između ostalih, i pravo autora na njihovim djelima iz novinarskog područja.</p>

<p>g) pravo nakladnika na njihovim pisanim izdanjima</p> <p>3. autorsko pravo i srodna prava u pravnom prometu</p> <p>4. sadržajna i vremenska ograničenja autorskog prava i srodnih prava</p> <p>5. ostvarivanje (individualno i kolektivno) autorskog prava i srodnih prava</p> <p>6. zaštitu autorskog prava i srodnih prava u slučaju povrede</p> <p>7. područje primjene Zakona.</p>	<p>podataka</p> <p>g) pravo nakladnika na njihovim pisanim izdanjima</p> <p>3. autorsko pravo i srodna prava u pravnom prometu</p> <p>4. sadržajna i vremenska ograničenja autorskog prava i srodnih prava</p> <p>5. ostvarivanje (individualno i kolektivno) autorskog prava i srodnih prava</p> <p>6. zaštitu autorskog prava i srodnih prava u slučaju povrede</p> <p>7. područje primjene Zakona.</p>	
<p style="text-align: center;"><i>Autorsko djelo</i> <b>Članak 14.</b></p> <p>(1) Autorsko djelo je originalna intelektualna tvorevina iz književnog, znanstvenog i umjetničkog područja koja ima individualni karakter, bez obzira na način i oblik izražavanja, vrstu, vrijednost ili namjenu, ako ovim Zakonom nije drukčije određeno.</p>	<p style="text-align: center;"><i>Autorsko djelo</i> <b>Članak 14.</b></p> <p>(1) Autorsko djelo je originalna intelektualna tvorevina iz književnog, <b>novinarskog</b>, znanstvenog i umjetničkog područja koja ima individualni karakter, bez obzira na način i oblik izražavanja, vrstu, vrijednost ili namjenu, ako ovim Zakonom nije drukčije određeno.</p>	<p style="text-align: center;"><i>Autorsko djelo</i> <b>Članak 14.</b></p> <p>Jednako kao i kod gore predložene izmjene u članku 1., DZNAP predlaže da se i u odredbu kojom se definira autorsko djelo izrijekom unese da je autorsko djelo, između ostalih, originalna intelektualna tvorevina iz novinarskog područja.</p> <p>U stavku 2. ovog članka novinarska djela uvrštena su među autorska djela, no u stavku 1. to nije učinjeno.</p>
<p style="text-align: center;"><i>Autorska zbirka i autorska baza podataka</i> <b>Članak 16.</b></p> <p>(1) Zbirka samostalnih autorskih djela, podataka ili druge građe koja prema izboru ili rasporedu</p>	<p style="text-align: center;"><i>Autorska zbirka i autorska baza podataka</i> <b>Članak 16.</b></p> <p>(1) Zbirka samostalnih autorskih djela, podataka ili druge građe koja prema izboru ili rasporedu</p>	<p style="text-align: center;"><i>Autorska zbirka i autorska baza podataka</i> <b>Članak 16.</b></p> <p>U članku 158. Prijedloga ZAPSP-a informativna publikacija definira se kao „...zbirka koja se</p>

<p>sastavnih elemenata čini originalnu intelektualnu tvorevinu individualnog karaktera sukladno članku 7. stavku 1. ovoga Zakona (autorska zbirka), kao što je enciklopedija, zbornik, antologija, baza podataka i sl., zaštićena je kao zasebno autorsko djelo. Nijedan drugi kriterij neće se primjenjivati za prikladnost autorskopravne zaštite autorske zbirke.</p> <p>(2) Zaštita koju uživa autorska zbirka iz stavka 1. ovoga članka ne proteže se na njezin sadržaj i ni na koji način ne utječe na prava koja postoje na autorskim djelima i predmetima srodnih prava uvrštenim u tu zbirku.</p> <p>(3) Autorska baza podataka je autorska zbirka samostalnih autorskih djela, podataka ili druge građe uređena po određenom sustavu ili metodi, čiji su elementi pojedinačno pristupačni elektroničkim ili drugim sredstvima.</p> <p>(4) Zaštita koja je ovim Zakonom predviđena za autorsku bazu podataka iz stavka 3. ovoga članka ne odnosi se na računalne programe koji su korišteni za njenu izradu ili rad. Takvi računalni programi zaštićeni su kao zasebna autorska djela ako su originalne intelektualne tvorevine individualnog karaktera.</p>	<p>sastavnih elemenata čini originalnu intelektualnu tvorevinu individualnog karaktera sukladno članku 7. stavku 1. ovoga Zakona (autorska zbirka), kao što je enciklopedija, zbornik, antologija, <b>informativna publikacija</b>, baza podataka i sl., zaštićena je kao zasebno autorsko djelo. Nijedan drugi kriterij neće se primjenjivati za prikladnost autorskopravne zaštite autorske zbirke.</p> <p>(2) Zaštita koju uživa autorska zbirka iz stavka 1. ovoga članka ne proteže se na njezin sadržaj i ni na koji način ne utječe na prava koja postoje na autorskim djelima i predmetima srodnih prava uvrštenim u tu zbirku.</p> <p>(3) Autorska baza podataka je autorska zbirka samostalnih autorskih djela, podataka ili druge građe uređena po određenom sustavu ili metodi, čiji su elementi pojedinačno pristupačni elektroničkim ili drugim sredstvima.</p> <p>(4) Zaštita koja je ovim Zakonom predviđena za autorsku bazu podataka iz stavka 3. ovoga članka ne odnosi se na računalne programe koji su korišteni za njenu izradu ili rad. Takvi računalni programi zaštićeni su kao zasebna autorska djela ako su originalne intelektualne tvorevine individualnog karaktera.</p>	<p>uglavnom sastoji od pisanih autorskih djela novinarske prirode, koja može sadržavati i ostale vrste djela ili predmete srodnih prava, uključujući fotografije i video sadržaje...” stoga DZNAP predlaže da se, radi izbjegavanja bilo kakvih nejasnoća, informativna publikacija i izrijekom uvrsti u članak 9. Prijedloga ZAPSP-a.</p>
<p style="text-align: center;"><i>Nezaštićene tvorevine</i> <b>Članak 18.</b></p>	<p style="text-align: center;"><i>Nezaštićene tvorevine</i> <b>Članak 18.</b></p>	<p style="text-align: center;"><i>Nezaštićene tvorevine</i> <b>Članak 18.</b></p>

<p>(1) Predmetom autorskog prava su izražaji, a ne ideje, postupci, metode rada ili matematički koncepti kao takvi.</p> <p>(2) Nisu autorska djela:</p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. otkrića</li> <li>2. ideje i načela na kojima se zasniva bilo koji element računalnog programa, uključujući i one na kojima se zasnivaju njegova sučelja</li> <li>3. dnevne novosti i druge vijesti koje imaju karakter običnih medijskih informacija.</li> </ol> <p>(3) Službeni tekstovi iz područja zakonodavstva, uprave i sudstva (primjerice, zakoni, uredbe, odluke, izvješća, zapisnici, sudske odluke i sl.) i službeni programi (primjerice, školski i akademski programi, programi rada i slično), kao i njihove zbirke, zaštićeni su kao autorska djela od trenutka stvaranja, ako su originalne intelektualne tvorevine koje imaju individualan karakter. U trenutku kad budu predani u bilo kakav službeni postupak ili budu predani službenoj osobi radi informiranja javnosti ili javnog korištenja ili kad budu objavljeni radi službenog informiranja javnosti, prestaju biti zaštićeni autorskim pravom.</p> <p>(4) Svatko tko na bilo koji način javno prenosi dnevne novosti i druge vijesti koje imaju karakter običnih medijskih informacija i nisu predmetom autorskog prava te druge medijske informacije za koje je saznao iz javno objavljenih izvora, dužan je u svojoj objavi jasno i na vidljiv način označiti:</p>	<p>(1) Predmetom autorskog prava su izražaji, a ne ideje, postupci, metode rada ili matematički koncepti kao takvi.</p> <p>(2) Nisu autorska djela:</p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. otkrića</li> <li>2. ideje i načela na kojima se zasniva bilo koji element računalnog programa, uključujući i one na kojima se zasnivaju njegova sučelja</li> <li>3. dnevne novosti i druge vijesti koje imaju karakter običnih medijskih informacija.</li> </ol> <p>(3) Službeni tekstovi iz područja zakonodavstva, uprave i sudstva (primjerice, zakoni, uredbe, odluke, izvješća, zapisnici, sudske odluke i sl.) i službeni programi (primjerice, školski i akademski programi, programi rada i slično), kao i njihove zbirke, zaštićeni su kao autorska djela od trenutka stvaranja, ako su originalne intelektualne tvorevine koje imaju individualan karakter. U trenutku kad budu predani u bilo kakav službeni postupak ili budu predani službenoj osobi radi informiranja javnosti ili javnog korištenja ili kad budu objavljeni radi službenog informiranja javnosti, prestaju biti zaštićeni autorskim pravom.</p> <p>(4) Svatko tko na bilo koji način javno prenosi dnevne novosti i druge vijesti koje imaju karakter običnih medijskih informacija i nisu predmetom autorskog prava te druge medijske informacije za koje je saznao iz javno objavljenih izvora, dužan je u svojoj objavi jasno i na vidljiv način označiti:</p>	<p>Novinar je autor, a autor, sukladno članku 21. Prijedloga ZAPSP-a, ima pravo biti priznat i označen kao autor djela te je osoba koja javno koristi autorsko djelo dužna je pri svakom korištenju naznačiti autora, osim ako autor u pisanom obliku izjavi da ne želi biti naveden ili ako način pojedinoga javnog korištenja autorskog djela onemogućava navođenje autora.</p> <p>Slijedom navedenoga, DZNAP smatra kako ime i prezime novinara koji je potpisan mora biti jasno i vidljivo označeno u svim slučajevima jer bi svako suprotno postupanje predstavljalo povredu prava na priznanje autorstva.</p> <p>Dodatno, DZNAP ističe da je predložena sintagma „ako je to u skladu s uobičajenom praksom u medijskom izvješćivanju“ nepotrebna budući da sam članak 21. predviđa iznimke od prava na priznanje autorstva. Ujedno, navedena sintagma na način kako je predviđena u trenutnom Prijedlogu ZAPSP-a je potpuno neodređena, ostavlja pravne praznine i prostor za neosnovano zaobilaženje prava na priznanje autorstva .</p>
--	--	--

<p>- naziv nakladnika informativne publikacije ili organizacije za emitiranje ili drugog nakladnika medija ili elektroničkog medija koji je prvi objavio dnevnu novost, drugu vijest ili drugu medijsku informaciju te</p> <p>- ime i prezime novinara koji je potpisan, ako je to u skladu s uobičajenom praksom u medijskom izvješćivanju.</p> <p>(5) Kad netko koristi tuđa autorska djela ili predmete srodnih prava koji sadrže dnevne novosti i druge vijesti ili druge medijske informacije, za izradu svojih javnih objava istih dnevnih novosti i drugih vijesti ili drugih medijskih informacija, na način za koji po ovome Zakonu nije potrebno pribaviti odobrenje nositelja prava ili organizacije za kolektivno ostvarivanje prava, dužan je navesti izvore koje je koristio tako da na primjeren, jasan i vidljiv način označi:</p> <p>- naziv nakladnika informativne publikacije ili organizacije za emitiranje ili drugog nakladnika medija ili elektroničkog medija čije sadržaje koristi te</p> <p>- ime i prezime novinara koji je je potpisan, ako je to u skladu s uobičajenom praksom u medijskom izvješćivanju.</p>	<p>- naziv nakladnika informativne publikacije ili organizacije za emitiranje ili drugog nakladnika medija ili elektroničkog medija koji je prvi objavio dnevnu novost, drugu vijest ili drugu medijsku informaciju te</p> <p>- ime i prezime novinara koji je potpisan, <del>ako je to u skladu s uobičajenom praksom u medijskom izvješćivanju.</del></p> <p>(5) Kad netko koristi tuđa autorska djela ili predmete srodnih prava koji sadrže dnevne novosti i druge vijesti ili druge medijske informacije, za izradu svojih javnih objava istih dnevnih novosti i drugih vijesti ili drugih medijskih informacija, na način za koji po ovome Zakonu nije potrebno pribaviti odobrenje nositelja prava ili organizacije za kolektivno ostvarivanje prava, dužan je navesti izvore koje je koristio tako da na primjeren, jasan i vidljiv način označi:</p> <p>- naziv nakladnika informativne publikacije ili organizacije za emitiranje ili drugog nakladnika medija ili elektroničkog medija čije sadržaje koristi te</p> <p>- ime i prezime novinara koji je je potpisan, <del>ako je to u skladu s uobičajenom praksom u medijskom izvješćivanju.</del></p>	
<p><i>Sadržaj autorskopравnih ugovora</i> <b>Članak 66.</b></p>	<p><i>Sadržaj autorskopравnih ugovora</i> <b>Članak 66.</b></p>	<p><i>Sadržaj autorskopравnih ugovora</i> <b>Članak 66.</b></p>

<p>(1) Autorskopravni ugovor mora određivati barem djelo na koje se odnosi, način korištenja, naknadu za korištenje djela, odnosno izričitu odredbu da se pravo korištenja osniva bez naknade te osobu ovlaštenu na korištenje autorskog djela (korisnik).</p> <p>(2) Autorskopravni ugovor može biti sklopljen i glede autorskog djela koje još nije stvoreno, pod pretpostavkom da se njime odredi barem vrsta i način korištenja budućeg djela.</p> <p>(3) Odredba ugovora o osnivanju prava iskorištavanja na svim autorovim budućim djelima ništetna je.</p>	<p>(1) Autorskopravni ugovor mora određivati barem djelo na koje se odnosi, način korištenja, <b>trajanje korištenja, teritorij korištenja</b>, naknadu za korištenje djela, odnosno izričitu odredbu da se pravo korištenja osniva bez naknade te osobu ovlaštenu na korištenje autorskog djela (korisnik).</p> <p>(2) Autorskopravni ugovor može biti sklopljen i glede autorskog djela koje još nije stvoreno, pod pretpostavkom da se njime odredi barem vrsta i način korištenja budućeg djela.</p> <p>(3) Odredba ugovora o osnivanju prava iskorištavanja na svim autorovim budućim djelima ništetna je.</p>	<p>DZNAP predlaže da se među obvezne sastojke autorskopравnih ugovora uvrste i odredbe o trajanju korištenja i o teritoriju korištenja kako bi se u što većoj mjeri izbjegle bilo kakve nejasnoće i sporovi o tim pitanjima među ugovornim stranama.</p>
<p><i>Iznimka od pravila o obvezatnom pisanom obliku ugovora</i> <b>Članak 75.</b></p> <p>Mali nakladnički ugovor o izdavanju i drugom iskorištavanju članaka, fotografija, crteža, videoisječaka i drugih autorskih priloga u dnevnom i periodičnom tisku ili publikacijama ne mora biti sklopljen u pisanom obliku.</p>	<p><i>Iznimka od pravila o obvezatnom pisanom obliku ugovora</i> <b>Članak 75.</b></p> <p>Mali nakladnički ugovor o izdavanju i drugom iskorištavanju članaka, fotografija, crteža, videoisječaka i drugih autorskih priloga u dnevnom i periodičnom tisku ili publikacijama <b>iznimno</b> ne mora biti sklopljen u pisanom obliku <b>pod uvjetom da nedostatak pisanog oblika ne ide na štetu autora.</b></p> <p style="text-align: center;"><b>ili</b></p> <p style="text-align: center;"><b>BRISATI U CIJELOSTI</b></p> <p><i>Iznimka od pravila o obvezatnom pisanom obliku</i></p>	<p><i>Iznimka od pravila o obvezatnom pisanom obliku ugovora</i> <b>Članak 75.</b></p> <p>Ako bi se zakonom propisalo da mali nakladnički ugovori čine iznimku od pravila o obvezatnom pisanom obliku ugovora, navedeno bi dovelo do stavljanja autora u još slabiji položaj u odnosu na nakladnika koji je u pravilu jača strana u ugovornom odnosu stoga je zakonskim odredbama potrebno ojačati poziciju autora.</p> <p>Dodatno, ako bi se zakonom propisalo da mali nakladnički ugovori čine iznimku od pravila o obvezatnom pisanom obliku ugovora, otvara se mogućnost da se pod mali nakladnički ugovor podvedu i ugovori koji to u svojoj biti nisu s ciljem</p>

	<p style="text-align: center;"><del>ugovora</del> <b>Članak 68.</b></p> <p style="text-align: center;"><del>Nakladnički ugovor o izdavanju i drugom iskoristavanju članaka, fotografija, crteža, videoisječaka i drugih autorskih priloga u dnevnom i periodičnom tisku ili publikacijama iznimno ne mora biti sklopljen u pisanom obliku (mali nakladnički ugovor).</del></p>	<p>zaobilaženja obveze pisanog oblika ugovora.</p>
<p style="text-align: center;"><i>Autorsko djelo stvoreno u radnom odnosu</i> <b>Članak 100.</b></p> <p>(1) Autorsko djelo stvoreno u radnom odnosu je djelo koje za vrijeme trajanja radnog odnosa kod određenog poslodavca stvori autor izvršavajući svoje obveze iz ugovora o radu i/ili po uputama tog poslodavca. Odnosi u pogledu autorskog djela stvorenog u radnom odnosu uređuju se ovim Zakonom, ugovorom o radu ili drugim aktom kojim se uređuje radni odnos ili drugim ugovorom sklopljenim između autora i poslodavca.</p> <p>(2) Ako ugovorom o radu ili drugim aktom kojim se uređuje radni odnos ili drugim ugovorom sklopljenim između autora i poslodavca nije drukčije određeno, smatra se da je poslodavac stekao isključiva autorska imovinska prava iskorištavanja autorskog djela stvorenog u radnom odnosu, u sadržaju i opsegu koji je potreban za obavljanje njegove redovite djelatnosti, bez prostornog i vremenskog ograničenja, i neovisno o prestanku radnog</p>	<p style="text-align: center;"><i>Autorsko djelo stvoreno u radnom odnosu</i> <b>Članak 100.</b></p> <p>(1) Autorsko djelo stvoreno u radnom odnosu je djelo koje za vrijeme trajanja radnog odnosa kod određenog poslodavca stvori autor izvršavajući svoje obveze iz ugovora o radu i/ili po uputama tog poslodavca. Odnosi u pogledu autorskog djela stvorenog u radnom odnosu uređuju se ovim Zakonom, ugovorom o radu ili drugim aktom kojim se uređuje radni odnos ili drugim ugovorom sklopljenim između autora i poslodavca.</p> <p>(2) Ako ugovorom o radu ili drugim aktom kojim se uređuje radni odnos ili drugim ugovorom sklopljenim između autora i poslodavca nije drukčije određeno, smatra se da je poslodavac stekao isključiva autorska imovinska prava iskorištavanja autorskog djela stvorenog u radnom odnosu, u sadržaju i opsegu koji je potreban za obavljanje njegove redovite djelatnosti, <del>bez prostornog i vremenskog ograničenja, i neovisno o prestanku</del>vremenski</p>	<p style="text-align: center;"><i>Autorsko djelo stvoreno u radnom odnosu</i> <b>Članak 100.</b></p> <p>Autorsko pravo pripada osobi koja je autorsko djelo stvorila stoga je suprotno smislu i svrsi ZAPSP-a zakonom propisati presumpciju da je poslodavac stekao isključiva autorska imovinska prava iskorištavanja autorskog djela stvorenog u radnom odnosu, i to bez ograničenja i neovisno o trajanju radnog odnosa.</p> <p>Štoviše takvo zakonsko uređenje je neprihvatljivo i iz razloga što radnike autore stavlja u znatno gori položaj nego do sada s obzirom da poslodavci ovu ugovornu odredbu mogu koristiti na štetu radnika autora na način da radniku autoru jednom kad stvori autorsko djelo otkažu ugovor o radu budući da poslodavac ima autorsko djelo koje mogu slobodno i isključivo iskorištavati te mu radnik više nije potreban.</p> <p>Slijedom navedenoga, radi jače zaštite radnika autora, DZNAP predlaže da, ako nije drukčije određeno, poslodavac stječe isključiva autorska</p>

<p>odnosa za vrijeme čijeg trajanja je djelo nastalo.</p> <p>(3) Smatra se da je poslodavac dobio autorovo odobrenje da djelo stvoreno u radnom odnosu javno objavi, prerađuje i prevodi te takvo koristi, sastavi s drugim djelom radi zajedničkog korištenja te uključi u zbirku ili bazu podataka i tako koristi, kao i da djelo predstavlja javnosti pod imenom poslodavca, zajedno s autorovim imenom, ako je to moguće s obzirom na način korištenja i ako nije drukčije ugovoreno s autorom djela. Ove ovlasti poslodavac može izvršavati u sadržaju i opsegu koji je potreban za obavljanje njegove redovite djelatnosti.</p> <p>(4) Smatra se da je poslodavac dobio autorovo odobrenje da dovrši njegovo nedovršeno djelo stvoreno u radnom odnosu, za slučaj da autoru radni odnos prestane prije dovršetka djela, kao i u slučaju kad se opravdano može smatrati da autor neće moći sam dovršiti djelo uredno i pravovremeno u skladu s potrebama poslodavca, ako nije drukčije ugovoreno s autorom djela.</p> <p>(5) Ako je arhitektonsko djelo stvoreno u radnom odnosu, stavci 1. do 4. ovoga članka odnose se na sve elemente arhitektonskog djela (skice, studije, plastične i druge prikaze, nacрте, idejne projekte, glavne projekte, izvedbene projekte i planove, zahvate u prostoru iz područja arhitekture, urbanizma i krajobrazne arhitekture) te je poslodavac ovlašten koristiti sve ili neke elemente arhitektonskog djela izrađenog u radnom odnosu za izradu drugih elemenata istog ili drugog arhitektonskog djela, bez ograničenja i</p>	<p><del>ograničeno dok traje radni odnos radnog odnosa</del> za vrijeme čijeg trajanja je djelo nastalo. <b>Po prestanku radnog odnosa, sva autorska prava na autorskom djelu stvorenom u radnom odnosu pripadaju autoru s tim da dotadašnji poslodavac ima pravo prvenstva u pogledu sklapanja autorskopravnog ugovora. Na poslodavčevo pravo prvenstva na odgovarajući se način primjenjuju odredbe o nakladničkom pravu prvenstva iz članka 74. ovog Zakona.</b></p> <p>(3) Smatra se da je poslodavac dobio autorovo odobrenje da djelo stvoreno u radnom odnosu javno objavi, <del>prerađuje i prevodi te takvo koristi,</del> sastavi s drugim djelom radi zajedničkog korištenja te uključi u zbirku ili bazu podataka i tako koristi, kao i da djelo predstavlja javnosti pod imenom poslodavca, zajedno s autorovim imenom, ako je to moguće s obzirom na način korištenja i ako nije drukčije ugovoreno s autorom djela. Ove ovlasti poslodavac može izvršavati u sadržaju i opsegu koji je potreban za obavljanje njegove redovite djelatnosti.</p> <p>(4) <del>Smatra se da je poslodavac dobio autorovo odobrenje da dovrši njegovo nedovršeno djelo stvoreno u radnom odnosu</del> Za slučaj da autoru radni odnos prestane prije dovršetka djela, kao i u slučaju kad se opravdano može smatrati da autor neće moći sam dovršiti djelo uredno i pravovremeno u skladu s potrebama poslodavca, <b>poslodavac mora ishoditi odobrenje autora da dovrši njegovo nedovršeno djelo</b>, ako nije drukčije ugovoreno s autorom djela.</p>	<p>imovinska prava iskorištavanja autorskog djela stvorenog u radnom odnosu vremenski ograničen o dok traje radni odnos za vrijeme čijeg trajanja je djelo nastalo.</p> <p>Po prestanku radnog odnosa, sva autorska prava na autorskom djelu stvorenom u radnom odnosu pripadaju autoru s tim da dotadašnji poslodavac ima pravo prvenstva u pogledu sklapanja autorskopravnog ugovora. Na poslodavčevo pravo prvenstva na odgovarajući se način primjenjuju odredbe o nakladničkom pravu prvenstva iz članka 74. ovog Zakona (pred drugim ponuditeljima koji ponude iste uvjete, rok za poslodavčevu ponudu 30 dana od dana primitka autorovog pisanog poziva; pravo prvenstva traje dvije godine od prestanka radnog odnosa).</p> <p>Naime, kada bi se na navedeni način reguliralo pitanje iskorištavanja autorskog djela koje je stvoreno u radnom odnosu, položaj radnika i poslodavca kao ugovornih strana bio bi izjednačen bar kad je u pitanju iskorištavanje određenog autorskog djela nakon prestanka radnog odnosa .</p> <p>Pravo na preradu i dovršavanje autorskog djela bez odobrenja autora, kad je posrijedi autorsko djelo u novinarskom poslu, u svojoj je biti suprotstavljeno svrsi novinarskog posla – da javnost informira objektivno, točno i pravovremeno. Dopusti li se mogućnost „prerade“ informacija, prijeti opasnost da one više neće do građana doći u objektivnoj, točnoj i</p>
--	--	--



<p>bez ikakvog dodatnog dopuštenja autora, ako nije izriekom drukčije ugovoreno između poslodavca i autora.</p> <p>(6) Kad je računalni program stvorio zaposlenik u izvršavanju svojih obveza iz ugovora o radu ili slijedeći upute svojega poslodavca, poslodavac ima sva isključiva prava iskorištavanja toga računalnog programa, bez sadržajnog, vremenskog i prostornog ograničenja, osim ako je ugovorom o radu drukčije određeno.</p>	<p>(5) Ako je arhitektonsko djelo stvoreno u radnom odnosu, stavci 1. do 4. ovoga članka odnose se na sve elemente arhitektonskog djela (skice, studije, plastične i druge prikaze, nacрте, idejne projekte, glavne projekte, izvedbene projekte i planove, zahvate u prostoru iz područja arhitekture, urbanizma i krajobrazne arhitekture) te je poslodavac ovlašten koristiti sve ili neke elemente arhitektonskog djela izrađenog u radnom odnosu za izradu drugih elemenata istog ili drugog arhitektonskog djela, bez ograničenja i bez ikakvog dodatnog dopuštenja autora, ako nije izriekom drukčije ugovoreno između poslodavca i autora.</p> <p>(6) Kad je računalni program stvorio zaposlenik u izvršavanju svojih obveza iz ugovora o radu ili slijedeći upute svojega poslodavca, poslodavac ima sva isključiva prava iskorištavanja toga računalnog programa, bez sadržajnog, vremenskog i prostornog ograničenja, osim ako je ugovorom o radu drukčije određeno.</p>	<p>pravovremenoj formi, što je put u „fake news“ pa i cenzuru. Takva odredba izravno ugrožava pravo javnosti da zna, slobodu govora i demokraciju jer zadire u način informiranja javnosti.</p>
<p><i>Plaća i posebna primjerena naknada</i> <b>Članak 101.</b></p> <p>(1) Pravo na naknadu za stvaranje autorskog djela u radnom odnosu i njegovo iskorištavanje u skladu s člankom 96. stavcima 2., 3., 4., 5. i 6. ovoga Zakona ostvaruje se primanjem redovite plaće.</p> <p>(2) Ako je korištenje autorskog djela stvorenog u radnom odnosu imalo bitan doprinos na</p>	<p><i>Plaća i posebna primjerena naknada</i> <b>Članak 101.</b></p> <p>(1) Pravo na naknadu za stvaranje autorskog djela u radnom odnosu i njegovo iskorištavanje u skladu s člankom 96. stavcima 2., 3., 4., 5. i 6. ovoga Zakona ostvaruje se primanjem redovite plaće.</p> <p>(2) Ako je korištenje autorskog djela stvorenog u radnom odnosu imalo bitan doprinos na</p>	<p><i>Plaća i posebna primjerena naknada</i> <b>Članak 101.</b></p> <p>Zakonski izrazi „bitan doprinos“ i „primjerena naknada razmjerna doprinosu“ nisu dovoljno određeni ni određivi u samom zakonu stoga DZNAP predlaže da se, umjesto kao mogućnost, zakonom propiše kao obveza da se pravo na posebnu primjerenu naknadu regulira bilo ugovorom o radu, pravilnikom o radu,</p>

<p>povećanje dohotka, odnosno dobiti ili na unaprjeđenje obavljanja djelatnosti poslodavca, autor ima pravo na posebnu primjerenu naknadu, razmjerno doprinosu kojeg je njegovo autorsko djelo imalo na povećanje dohotka, odnosno dobiti ili na unaprjeđenje obavljanja djelatnosti poslodavca, ako je to određeno u ugovoru o radu, pravilniku o radu, kolektivnom ugovoru ili u drugom aktu kojim se uređuje radni odnos ili u drugom ugovoru sklopljenom između autora i poslodavca.</p> <p>(3) Pravo na posebnu primjerenu naknadu iz stavka 2. ovoga članka pripada autoru neovisno o prestanku radnog odnosa za vrijeme čijeg trajanja je autorsko djelo nastalo.</p> <p>(4) Ako se prava za autorska djela stvorena u radnom odnosu ostvaruju kolektivno, tako ostvarena naknada u cijelosti pripada autoru, ako nije drukčije ugovoreno između poslodavca i autora ili ne proizlazi iz pravila odgovarajuće organizacije za kolektivno ostvarivanje prava ili iz ovoga Zakona.</p>	<p>povećanje dohotka, odnosno dobiti ili na unaprjeđenje obavljanja djelatnosti poslodavca, autor ima pravo na posebnu primjerenu naknadu, <b>koja se određuje ugovorom o radu, pravilnikom o radu, kolektivnim ugovorom ili drugim aktom kojim se uređuje radni odnos ili drugim ugovorom sklopljenim između autora i poslodavca</b>, a razmjerno doprinosu kojeg je njegovo autorsko djelo imalo na povećanje dohotka, odnosno dobiti ili na unaprjeđenje obavljanja djelatnosti poslodavca, <del>ako je to određeno u ugovoru o radu, pravilniku o radu, kolektivnom ugovoru ili u drugom aktu kojim se uređuje radni odnos ili u drugom ugovoru sklopljenom između autora i poslodavca.</del></p> <p>(3) Pravo na posebnu primjerenu naknadu iz stavka 2. ovoga članka pripada autoru neovisno o prestanku radnog odnosa za vrijeme čijeg trajanja je autorsko djelo nastalo.</p> <p>(4) Ako se prava za autorska djela stvorena u radnom odnosu ostvaruju kolektivno, tako ostvarena naknada u cijelosti pripada autoru, ako nije drukčije ugovoreno između poslodavca i autora ili ne proizlazi iz pravila odgovarajuće organizacije za kolektivno ostvarivanje prava ili iz ovoga Zakona.</p>	<p>kolektivnim ugovorom ili drugim aktom kojim se uređuje radni odnos ili drugim ugovorom sklopljenim između autora i poslodavca.</p> <p>Na taj način ojačat će se i zaštiti pravni položaj radnika, koji je u odnosu na poslodavca, uglavnom slabija strana stoga bi ostavljanje rješavanja tog pitanja samo kao mogućnosti ozbiljno ugrozilo smisao i svrhu ove odredbe.</p> <p>Ujedno, propisivanjem obveze da se to pitanje regulira na navedeni način u većoj se mjeri izbjegava nastanak eventualnih sporova koji bi mogli nastati između radnika i poslodavca kada bi reguliranje tog pitanja bilo ostavljeno samo kao mogućnost.</p>
---	--	--

<p><i>Pravo novinskih autora na udio u naknadi nakladnika</i> <b>Članak 167.</b></p> <p>(1) Profesionalni novinari i fotoreporteri čija su autorska djela uvrštena u informativne publikacije imaju pravo na udio u primjerenoj naknadi koju ostvare nakladnici tih informativnih publikacija kad njihove informativne publikacije na internetu koriste pružatelji usluga informacijskog društva u smislu članka 161. ovoga Zakona. Ovo pravo ostvaruje se obavezno kolektivno.</p> <p>(2) Udio u naknadi iz stavka 1. ovoga članka ne smatra se plaćom.</p>	<p><i>Pravo novinara i fotoreportera <del>novinskih autora</del> na udio u naknadi nakladnika</i> <b>Članak 167.</b></p> <p>(1) Profesionalni novinari i fotoreporteri čija su autorska djela uvrštena u informativne publikacije imaju pravo na primjerenu naknadu <del>udio-u primjerenoj naknadi</del> kad tu informativnu publikaciju i bilo koji njezin dio na internetu koristi pružatelj <del>koju ostvare nakladnici tih informativnih publikacija kad njihove informativne publikacije na internetu koriste pružatelji</del> usluga informacijskog društva, iz članka 166. ovoga Zakona. Ovo pravo ostvaruje se obavezno kolektivno.</p> <p><del>2) Udio u naknadi iz stavka 1. ovoga članka ne smatra se plaćom.</del></p>	<p><i>Pravo novinara i fotoreportera na udio u naknadi nakladnika</i> <b>Članak 167.</b></p> <p>Naslov predloženog članka je neopravdano ograničavajući jer obuhvaća samo novinare i fotoreportere novinskih djela, a ne i one novinare i fotoreportere čija autorska djela su sastavni dio video sadržaja te ga je iz tog razloga potrebno promjeniti. Sam predloženi članak onemogućava novinare i fotoreportere da samostalno ostvaruju svoju naknadu, već ih prisiljava da to svoje pravo ostvaruju isključivo preko nakladnika. Ovakvim zakonskim rješenjem, novinari i fotoreporteri će u potpunosti ostati bez ikakve naknade ukoliko nakladnici iz bilo kojeg razloga ne ostvare to svoje pravo. Pri tome, razlozi za tako nešto mogu biti različiti, a da novinari i fotoreporteri na njih ne mogu uopće utjecati. Iz navedenih razloga DZNAP smatra da se novinarima i fotoreporterima mora omogućiti samostalno ostvarivanje ovog prava.</p>
<p><i>Korištenje u digitalnoj i prekograničnoj nastavi</i> <b>Članak 199.</b></p> <p>(1) Dopušteno je, bez odobrenja nositelja prava i bez plaćanja naknade, umnožavanje i priopćavanje javnosti, uključujući činjenjem dostupnim javnosti, autorskih djela i predmeta srodnih prava radi njihova digitalnog korištenja u svrhu davanja primjera</p>	<p><i>Korištenje u digitalnoj i prekograničnoj nastavi</i> <b>Članak 199.</b></p> <p>(1) Dopušteno je, bez odobrenja nositelja prava <del>i bez plaćanja naknade,</del> umnožavanje i priopćavanje javnosti, uključujući činjenjem dostupnim javnosti, autorskih djela i predmeta srodnih prava radi njihova</p>	<p><i>Korištenje u digitalnoj i prekograničnoj nastavi</i> <b>Članak 199.</b></p> <p>Iako je u Članku 5. Direktive o autorskom pravu na jedinstvenom digitalnom tržištu EU, koji se implementira kroz Članak 199. ZAPSP-a, izrijekom navedeno da države članice mogu predvidjeti pravičnu naknadu za nositelje prava (u ovom slučaju autore i</p>

<p>u nastavi, sukladno članku 198. stavku 3. ovoga Zakona, u mjeri koja je opravdana nekomercijalnom svrhom kako je ona određena u članku 198. stavku 4. ovoga Zakona i pod uvjetom da se takvo korištenje odvija u okviru nadležnosti obrazovne ustanove, u njezinim prostorijama ili u drugim objektima ili putem sigurnog elektroničkog okružja kojemu mogu pristupiti samo učenici ili studenti i nastavno osoblje te obrazovne ustanove, s time da se mora naznačiti izvor i ime autora ili drugog nositelja prava, osim ako se to pokaže nemogućim.</p> <p>(2) Sadržajno ograničenje iz stavka 1. ovoga članka odnosi se, među ostalim, na digitalnu i internetsku nastavu, učenje na daljinu i prekograničnu nastavu te na sve obrazovne razine.</p> <p>(3) Korištenje sadržajnog ograničenja iz članka 198. stavka 2. te stavka 1. ovoga članka ne smije zamijeniti kupnju materijala ponajprije namijenjenih tržištima obrazovanja.</p> <p>(4) Smatra se da se korištenja iz stavka 1. ovoga članka događaju samo u državi članici u kojoj obrazovna ustanova ima poslovni nastan.</p> <p>(5) Ugovorne odredbe suprotne odredbama ovoga članka ništete su.</p> <p>(6) Ograničenje iz ovoga članka primjenjuje se na odgovarajući način i u aktivnostima</p>	<p>digitalnog korištenja u svrhu davanja primjera u nastavi, sukladno članku 198. stavku 3. ovoga Zakona, u mjeri koja je opravdana nekomercijalnom svrhom kako je ona određena u članku 198. stavku 4. ovoga Zakona i pod uvjetom da se takvo korištenje odvija u okviru nadležnosti obrazovne ustanove, u njezinim prostorijama ili u drugim objektima ili putem sigurnog elektroničkog okružja kojemu mogu pristupiti samo učenici ili studenti i nastavno osoblje te obrazovne ustanove, s time da se mora naznačiti izvor i ime autora ili drugog nositelja prava, osim ako se to pokaže nemogućim.</p> <p>(2) Sadržajno ograničenje iz stavka 1. ovoga članka odnosi se, među ostalim, na digitalnu i internetsku nastavu, učenje na daljinu i prekograničnu nastavu te na sve obrazovne razine.</p> <p>(3) Korištenje sadržajnog ograničenja iz članka 198. stavka 2. te stavka 1. ovoga članka ne smije zamijeniti kupnju materijala ponajprije namijenjenih tržištima obrazovanja.</p> <p>(4) Smatra se da se korištenja iz stavka 1. ovoga članka događaju samo u državi članici u kojoj obrazovna ustanova ima poslovni nastan.</p> <p>(5) Ugovorne odredbe suprotne odredbama</p>	<p>nakladnike) za korištenje njihovih djela ili drugih predmeta srodnih prava, naš zakonodavac nije predvidio naknadu za nositelje prava.</p> <p>Takva primjena snažna utječe na autore i izdavače, jer su pisani obrazovni materijali značajan dio izdavačkog tržišta, a to su istodobno i izvori koje učitelji/profesori i učenici/studenti najčešće kopiraju, uz licenciranje za to ovlaštenih organizacija. Rješenje bi trebalo uključiti kolektivno licenciranje.</p>
--	---	--

<p>cjeloživotnog obrazovanja koje provode državne institucije, javne ustanove i drugi subjekti koji su ovlaštene poduzimati takve aktivnosti.</p>	<p>ovoga članka ništete su.</p> <p>(6) Ograničenje iz ovoga članka primjenjuje se na odgovarajući način i u aktivnostima cjeloživotnog obrazovanja koje provode državne institucije, javne ustanove i drugi subjekti koji su ovlaštene poduzimati takve aktivnosti.</p> <p>(7) Pravo na pravičnu naknadu za nositelje prava iz stavka 1. ovoga članka ostvaruje se obvezno kolektivno.</p>	
---	--	--